

Zakonska ureditev prevzemov in vloga ATVP

Januar 2016

SPLOŠNO O PREVZEMIH

Zakon o prevzemih (ZPre-1)

Zakon o prevzemih (Uradni list RS, št. 79/06, 67/07 – ZTFI, 1/08, 68/08, 35/11 – ORZPre75, 55/11 - sklep US, 105/11 – odločba US, 10/12, 38/12, 56/13, 63/13 - ZS-K, 25/14 in 75/15; v nadaljevanju: ZPre-1) ureja način, pogoje in postopek v zvezi s prevzemno ponudbo.

Bistvo ZPre-1 je v ureditvi (prostovoljne ali obvezne) prevzemne ponudbe, s katero se zasleduje osnovni namen zakona, tj. zaščita vseh delničarjev, še posebej pa manjšinskih delničarjev. S prevzemno ponudbo se slednjim omogoča, da proti plačilu izstopijo iz lastniške strukture delniške družbe, v kateri je delničar (ali več oseb, ki delujejo usklajeno) dosegel prevzemni prag oziroma dodatni prevzemni prag, kar pomeni, da je postal imetnik 1/3 deleža glasovalnih pravic oziroma je po že končanem postopku uspešne prevzemne ponudbe pridobil še 10-odstotni delež glasovalnih pravic.

Vloga ATVP po prevzemni zakonodaji

Nadzor nad izvajanjem zakona

Nadzor nad spoštovanjem določb ZPre-1 izvaja Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljevanju: ATVP). Ta lahko v okviru nadzora zahteva poročila in informacije ali opravi pregled poslovanja oseb, za katere sumi, da so kršile obveznost izstavitve prevzemne ponudbe. Pri tem gre lahko za posamezno osebo ali krog oseb, za katere se sumi, da delujejo usklajeno. Prav tako se opravlja nadzor nad osebami, za katere ATVP sumi, da delujejo s prevzemnikom, ki bi moral dati prevzemno ponudbo, pred izdajo prevzemne ponudbe, v času trajanja postopka v zvezi s to ponudbo ali po izdaji odločbe o izidu te ponudbe, in je bila posledica takega delovanja pridobitev, obremenitev ali odtujitev vrednostnih papirjev, za katere je bila ali bi morala biti dana prevzemna ponudba.

Načini opravljanja nadzora ATVP:

- pregled stanja v delniških knjigah delniških družb, za katere se uporablja ZPre-1,
- pregled transakcij (v centralni depotni družbi; v nadaljevanju: CDD) z delnicami delniških družb, za katere se uporablja ZPre-1, v zadevnem obdobju,
- pregled lastniške strukture oseb, za katere se ugotavlja obstoj usklajenega delovanja,
- pridobivanje poročil in informacij od oseb, ki so predmet nadzora,
- sodelovanje s tujimi nadzornimi organi in domačimi institucijami in
- drugo.

ATVP izdaja dovoljenja in soglasja v zvezi s prevzemno ponudbo, odločbe o mirovanju glasovalnih pravic in vloga izpodbojne tožbe v primeru kršitve določb ZPre-1 o mirovanju glasovalnih pravic. Prav tako ATVP vodi register sprejetih skupščinskih sklepov o uveljavitvi spregleda obrambnih mehanizmov in sklepov o uveljavitvi vzajemnosti. Od leta 2005 ATVP vodi in odloča tudi v postopkih o prekrških, določenih v ZPre-1.

Priprava podzakonskih predpisov na podlagi ZPre-1

Za podrobnejšo določitev izvajanja nekaterih določb ZPre-1 lahko ATVP sprejme podzakonske predpise. Tako je ATVP na podlagi ZPre-1 sprejela Sklep o listinah, ki se priložijo zahtevi za izdajo dovoljenja za prevzemno ponudbo, in o podrobnejši vsebini prospekta (Uradni list RS, št. 3/07).

Za katere družbe se uporablja ZPre-1?

Javne in »nejavne« družbe

Prevzemna zakonodaja se uporablja za javne delniške družbe in druge delniške družbe, pogosto imenovane »nejavne«. ZPre-1 velja torej za:

- javne družbe, s katerih delnicami z glasovalno pravico se trguje na organiziranem trgu,
- delniške družbe, s katerih delnicami se na organiziranem trgu ne trguje, če imajo: a) na zadnji dan leta pred letom, ki je pomembno za presojo uporabe ZPre-1 najmanj 250 delničarjev ali b) več kot 4 milijone evrov celotnega kapitala, ki je razviden iz javne objave zadnjega letnega poročila te družbe na podlagi zakona, ki ureja gospodarske družbe.

Delnice z glasovalno pravico navedenih družb morajo biti izdane v nematerializirani obliki.

Seznam delniških družb, za katere se zakon uporablja, se glede na izpolnjevanje navedenih kriterijev med letom tudi spreminja. Na dan 9.6.2015 je bilo v Sloveniji 344 delniških družb, za katere se uporablja ZPre-1.

Prevzemna zakonodaja velja za naslednje vrednostne papirje ciljne družbe:

- delnice z glasovalno pravico,
- vrednostne papirje, ki dajejo imetniku delniško nakupno opcijo.

PREDSTAVITEV OSNOVNIH POJMOV

Razlika med javnimi in »nejavnimi« družbami

Javna družba je izdajatelj, katerega vrednostni papirji so uvrščeni na organizirani trg v Sloveniji ali drugi državi članici. Država članica je država članica Evropske unije ali država podpisnica Sporazuma o ustanovitvi Evropskega gospodarskega prostora (UL L št. 1 z dne 3. januarja 1994, str. 3).

Vse druge družbe so »nejavne« družbe, ob izpolnjevanju pogojev iz drugega odstavka 4. člena ZPre-1.

Ciljna družba

Ciljna družba je delniška družba, katere vrednostni papirji so predmet prevzemne ponudbe.

Kaj je prevzem?

Prevzem je položaj, ko prevzemnik sam ali skupaj z osebami, ki delujejo usklajeno z njim, doseže prevzemni prag.

Delež glasovalnih pravic

Pri ugotavljanju deleža glasovalnih pravic osebe v ciljni družbi po ZPre-1 se upoštevajo glasovalne pravice, ki izhajajo iz:

- vrednostnih papirjev, katerih zakoniti imetnik je ta oseba v svojem imenu in za svoj račun;

- vrednostnih papirjev, katerih zakoniti imetnik je druga oseba v svojem imenu in za račun te osebe;
- delnic z glasovalno pravico, iz katerih lahko ta oseba uresničuje glasovalno pravico na podlagi pooblastila zakonitega imetnika po lastni presoji, če mu zakoniti imetnik ne da navodil za glasovanje; in
- delniških nakupnih opcij ali terminskih pogodb, katerih imetnik je ta oseba v svojem imenu in za svoj račun ali druga oseba za njen račun in ki niso vsebovane v vrednostnem papirju, ki daje imetniku delniško nakupno opcijo, temveč so nastale na podlagi drugega pravnega posla.

Kot osnova za ugotavljanje deleža glasovalnih pravic se upoštevajo:

- glasovalne pravice iz vseh delnic z glasovalno pravico ciljne družbe, vključno z lastnimi delnicami in delnicami, pri katerih je uresničevanje glasovalne pravice drugih delničarjev omejeno po tem ali drugem zakonu; in
- glasovalne pravice na podlagi tistih delniških nakupnih opcij ali terminskih pogodb, ki se upoštevajo pri ugotavljanju deleža glasovalnih pravic osebe, katere delež se ugotavlja.

Prevzemni prag v ciljni družbi

Prevzemni prag je 1/3 delež glasovalnih pravic v ciljni družbi.

Oseba, ki je dosegla prevzemni prag (bodisi posamezna oseba bodisi krog oseb, ki delujejo usklajeno), je dolžna v 3 delovnih dneh od dneva, ko je dosegla ta prag, objaviti namero za prevzem. Če tega ne stori, zanjo nastopi mirovanje glasovalnih pravic (prepoved uresničevanja glasovalnih pravic na skupščinah), do objave prevzemne ponudbe v skladu z zakonom ali do odtujitve vrednostnih papirjev in delniških nakupnih opcij ali terminskih pogodb, ki niso vsebovane v vrednostnih papirjih, tako da prevzemnega praga oziroma dodatnega prevzemnega praga ne dosega več.

Dodatni in končni prevzemni prag

Prevzemnik doseže dodatni prevzemni prag, ko po že končanem postopku uspešne prevzemne ponudbe pridobi nadaljnji 10-odstotni delež glasovalnih pravic v ciljni družbi.

V navedenih primerih mora prevzemnik ponovno dati prevzemno ponudbo – ta obveznost pa za prevzemnika preneha, ko z uspešno prevzemno ponudbo pridobi najmanj 75-odstotni delež vseh delnic ciljne družbe z glasovalno pravico (torej ko doseže/preseže t. i. končni prevzemni prag).

Prevzemnik kot posamezna oseba in usklajeno delovanje

Prevzemnik je oseba, ki da, namerava dati ali bi morala dati prevzemno ponudbo pod pogoji in na način, določen z ZPre-1.

Osebe, ki delujejo usklajeno, so osebe, ki na podlagi izrecnega ali tihega, ustno ali pisno sklenjenega sporazuma sodelujejo in katerih cilj je pridobiti ali utrditi kontrolo nad ciljno družbo ali onemogočiti prevzemniku uspešnost prevzemne ponudbe. Krog oseb, ki delujejo usklajeno, se glede obveznosti po ZPre-1 obravnava kot posamezni prevzemnik.

Usklajeno delovanje in obveznost izstavitve prevzemne ponudbe

Za osebe, ki delujejo usklajeno in skupaj dosežejo prevzemni prag v ciljni družbi (in ga niso dosegle z uporabo zakonskih izjem iz 22. člena ZPre-1), velja, da morajo objaviti obvezno prevzemno ponudbo za delnice ciljne družbe.

Prevzemna ponudba

Prevzemna ponudba je javno objavljen predlog za sklenitev pogodbe, ki je naslovljen na vse imetnike vrednostnih papirjev ciljne družbe in s sprejemom katerega je sklenjena pogodba o prodaji teh vrednostnih papirjev med prevzemnikom kot kupcem in akceptantom oziroma prodajalcem.

Vrste prevzemnih ponudb:

- obvezna prevzemna ponudba – objaviti jo mora prevzemnik, ki je dosegel prevzemni prag ali dodatni prevzemni prag,
- prostovoljna prevzemna ponudba – objavi jo lahko prevzemnik, ki do objave namere za prevzemno ponudbo še ni dosegel prevzemnega praga.

Predmet prevzemne ponudbe

Predmet prevzemne ponudbe morajo biti vsi vrednostni papirji ciljne družbe, katerih imetnik ni prevzemnik.

Akceptant

Akceptant je imetnik vrednostnih papirjev ciljne družbe, ki je sprejel prevzemno ponudbo.

Vrsta nadomestila in pravična cena

Glede na vrsto nadomestila v prevzemni ponudbi ločimo denarno, nadomestno, kombinirano in alternativno ponudbo.

Cena v prevzemni ponudbi ne sme biti nižja od najvišje cene, po kateri je prevzemnik pridobil vrednostne papirje v obdobju zadnjih 12 mesecev pred objavo te ponudbe.

Če prevzemnik v enem letu po izteku roka za sprejem prevzemne ponudbe, ki je bila uspešna, pridobi vrednostne papirje po ceni, ki je višja od cene v tej ponudbi, je dolžan akceptantom v denarju izplačati razliko v ceni v 8 dneh od dneva te pridobitve. Od dospelosti do izpolnitve prevzemnikove obveznosti iz prejšnjega stavka se smiselno uporablja 63. člen ZPre-1 (mirovanje glasovalnih pravic).

Prag uspešnosti ponudbe

Prag uspešnosti ponudbe je najmanjši odstotek vseh vrednostnih papirjev, ki jih mora prevzemnik skupaj z vrednostnimi papirji, ki jih že ima, pridobiti na podlagi prevzemne ponudbe, da bi ga ta zavezovala.

Prag uspešnosti ponudbe lahko prevzemnik določi v prevzemni ponudbi. Ne glede na to prevzemnik v obvezni prevzemni ponudbi določi prag uspešnosti ponudbe, ki ne sme biti nižji od 50-odstotnega deleža vseh delnic ciljne družbe z glasovalno pravico in ene delnice, razen če prevzemnikov delež že dosega 50-odstotni delež vseh delnic ciljne družbe z glasovalno pravico.

Če je v prevzemni ponudbi določen prag uspešnosti ponudbe, so vse pogodbe, ki so sklenjene s sprejemom te ponudbe, sklenjene pod odložnim pogojem, ki nastopi, če je prag uspešnosti ponudbe dosežen, in pod razveznim pogojem, ki nastopi, če ta prag ni dosežen.

Če je prag uspešnosti ponudbe dosežen, mora prevzemnik to objaviti naslednji delovni dan.

Terminska pogodba

Terminska pogodba je prodajna pogodba, na podlagi katere stranka pridobi delnice ciljne družbe z glasovalno pravico z datumom izpolnitve na določen ali določljiv dan ali določene ali določljive dni v prihodnosti po vnaprej dogovorjeni ceni. Za določen ali določljiv dan v prihodnosti iz prejšnjega stavka se šteje dan, ki nastopi najmanj 3 dni po sklenitvi prodajne pogodbe.

Delniška nakupna opcija

Delniška nakupna opcija je enostransko oblikovalno upravičenje, z uresničitvijo katerega je sklenjena prodajna ali menjalna pogodba ali drug pravni posel, na podlagi katerega imetnik te opcije pridobi delnice ciljne družbe z glasovalno pravico.

Pravne in fizične osebe morajo najpozneje četrti trgovalni dan po dnevu sklenitve posla, na podlagi katerega so pridobili delniško nakupno opcijo ali terjatev na izročitev vrednostnih papirjev iz terminske pogodbe, o tem obvestiti ATVP.

POENOSTAVLJENA PREDSTAVITEV PREVZEMNEGA POSTOPKA Z OBVEZNO PREVZEMNO PONUDBO

- Prevzemnik doseže prevzemni prag v ciljni družbi.
- V 3 delovnih dneh mora o tem, da namerava dati prevzemno ponudbo (prevzemna namera), obvestiti ATVP, poslovodstvo ciljne družbe, Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence (AVK) ter to javno objaviti v dnevniku, ki izhaja na celotnem območju Republike Slovenije.
- Poslovodstvo ciljne družbe mora v 2 delovnih dneh od dneva prevzemne namere poslati ATVP obvestilo o morebitnih dogovorih ali pogajanjih s prevzemnikom in izjavo o zastavi in zavarovanju
- Javna objava prevzemne ponudbe (hkrati s ponudbenim dokumentom – tj. prospektom) v naslednjih 10–30 dneh ob predhodni pridobitvi dovoljenja ATVP, s katerim se dovoli objava prevzemne ponudbe.
- V 3 dneh od izteka roka za sprejem prevzemne ponudbe mora prevzemnik objaviti izid prevzemne ponudbe – ATVP izda odločbo o izidu prevzemne ponudbe, ki jo mora ciljna družba objaviti v 3 delovnih dneh od prejema.

OBVEZNOST DATI PREVZEMNO PONUDBO

Kdaj so osebe dolžne dati prevzemno ponudbo?

Obveznost dati prevzemno ponudbo za osebo oziroma osebe, ki delujejo usklajeno, nastane na podlagi dejstva doseganja prevzemnega praga, tj. 1/3 deleža glasovalnih pravic v ciljni družbi.

Obveznost izstavitve prevzemne ponudbe zaradi dodatnega prevzemnega praga nastopi, ko prevzemnik, ki je po končanem postopku uspešne prevzemne ponudbe pridobil (nadaljnji) 10-odstotni delež glasovalnih pravic (dodatni prevzemni prag). Ta obveznost preneha, ko prevzemnik z uspešno

prevzemno ponudbo pridobi najmanj 75-odstotni delež vseh delnic ciljne družbe z glasovalno pravico (končni prevzemni prag).

Določbe ZPre-1 o obveznosti prevzemnika, ki doseže prevzemni prag, se smiselno uporabljajo tudi za prevzemnika, ki doseže dodatni prevzemni prag.

Prevzemno ponudbo mora torej dati:

- prevzemnik (ena oseba ali krog oseb, ki delujejo usklajeno), ki doseže prevzemni prag,
- prevzemnik (ena oseba ali krog oseb, ki delujejo usklajeno), ki doseže dodatni prevzemni prag,
- oseba ali osebe, ki delujejo usklajeno, in v ciljni družbi v trenutku, ko se zanjo začne uporabljati ta zakon, dosegajo ali presegajo prevzemni prag in ne dosegajo ali presegajo končnega prevzemnega praga, če povečajo svoj delež glasovalnih pravic v ciljni družbi, razen, če prevzemnega praga ne dosegajo več oziroma če ta zakon določa drugače.

Namen zakonsko določene obveznosti dati prevzemno ponudbo – kaj se s tem zagotavlja?

Manjšinskim delničarjem in vsem drugim investitorjem je z zakonsko urejenimi prevzemnimi postopki omogočeno, da s prodajo delnic prevzemniku izstopijo iz ciljne družbe. Prevzemnik je namreč v zakonsko urejenem prevzemnem postopku dolžan vsem delničarjem ponuditi enako, pravično ceno, posamezni investitor (delničar ciljne družbe) pa se potem sam odloči, ali to ceno sprejme ali ne.

Za prevzemnika, ki krši svojo obveznost, po zakonu nastopi mirovanje glasovalnih pravic.

Izjeme od obveznosti dati prevzemno ponudbo

Oseba, ki je dosegla prevzemni prag, ni dolžna dati prevzemne ponudbe, če ga je dosegla s pridobitvijo vrednostnih papirjev:

- na podlagi neodplačnega posla, sklenjenega med zakoncema, zunajzakonskima partnerjema, partnerjema v registrirani istospolni skupnosti ali osebami, ki so v sorodstvu v ravni vrsti do vključno tretjega kolena, ali na podlagi razdelitve premoženja ob razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze, ob prenehanju zunajzakonske skupnosti ali registrirane istospolne partnerske skupnosti;
 - na podlagi dedovanja;
 - pri izvedbi združitve ali delitve delniške družbe z zamenjavo za vrednostne papirje pravne osebe, ki je zaradi združitve ali delitve prenehala, če namen združitve ali delitve ni bil prevzem ciljne družbe;
 - zaradi prenosa vrednostnih papirjev po izvedeni prevzemni ponudbi s prevzemnika na osebe, ki so ali za katere se šteje, da so pri njej delovale usklajeno, ali na koncernsko povezane družbe;
 - s pridobitvijo večinskega deleža v prevzemniku, katere namen ni bil prevzem ciljne družbe;
 - s pridobitvijo vrednostnih papirjev, ki so bili osebi izročeni kot vložki pri ustanovitvi ali povečanju njenega osnovnega kapitala in ki ima položaj holdinške družbe;
 - na podlagi izvršljive odločbe, izdane v kazenskem oziroma prekrškovnem postopku.
- Prevzemne ponudbe tudi ni dolžna dati oseba, ki je dosegla prevzemni prag, v primeru da:
- ga je dosegla zaradi zmanjšanja osnovnega kapitala družbe z umikom delnic, izvedenega na podlagi sklepa skupščine, pri sprejetju katerega ni sodelovala, ali
 - če je delež glasovalnih pravic drugega delničarja ali drugih delničarjev, ki skupaj tvorijo koncern po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, v ciljni družbi večji od deleža te osebe.

Navedene osebe, ki so oproščene obveznosti dati prevzemno ponudbo, morajo o tem obvestiti ATVP v roku treh delovnih dni od nastopa okoliščin. Tiste osebe, ki so pridobile vrednostne papirje na

podlagi izvršljive odločbe, izdane v kazenskem oziroma prekrškovnem postopku, pa morajo ATVP obvestiti nemudoma, ko so obveščene o pridobitvi vrednostnih papirjev.

Dodatne izjeme od obveznosti dati prevzemno ponudbo

Z uveljavitvijo sprememb in dopolnitev ZPre-1C dne 25.2.2012 se je izjema od obveznosti dati prevzemno ponudbo razširila še na:

- osebo, ki je kot upnik zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja dosegla prevzemni prag oziroma dodatni prevzemni prag s pridobitvijo vrednostnih papirjev ciljne družbe, ki je v postopku zaradi insolventnosti po zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje. Obveznost dati prevzemno ponudbo te osebe nastane ob prvi nadaljnji pridobitvi vrednostnih papirjev ciljne družbe izven postopka zaradi insolventnosti.
- banko oziroma banko države članice po zakonu, ki ureja bančništvo, ki je prevzemni prag oziroma dodatni prevzemni prag dosegla s pridobitvijo vrednostnih papirjev ciljne družbe na podlagi unovčenja zavarovanja, katerega predmet so bili vrednostni papirji ciljne družbe. Iz vrednostnih papirjev ciljne družbe, ki jih je banka pridobila na ta način, banka ne sme uresničevati glasovalnih pravic. Za banko nastane obveznost dati prevzemno ponudbo po poteku dveh let od pridobitve vrednostnih papirjev na zgoraj navedeni način. O pridobitvi vrednostnih papirjev na ta način mora banka obvestiti ATVP v treh delovnih dneh od pridobitve.

Izjema od obveznosti dati prevzemno ponudbo preneha, ko ta oseba pridobi prvo nadaljnjo delnico ciljne družbe, razen če prevzemnega praga ne dosega več.

Oprostitev zaradi zagotovitve kapitalne ustreznosti ciljne družbe

Z uveljavitvijo Zpre-1E 3.7.2013 se je izjema od obveznosti dati prevzemno ponudbo razširila tudi na osebo, ki je dosegla prevzemni prag v ciljni družbi zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja ciljne družbe z namenom, da se zagotovi njena kapitalna ustreznost oziroma dolgoročno plačilna sposobnost še pred začetkom postopkov zaradi insolventnosti, kot jih določa zakon, ki ureja postopke zaradi insolventnosti, če je za takšno pridobitev vrednostnih papirjev pridobila predhodno soglasje ATVP.

Oprostitev velja pet let od pridobitve vrednostnih papirjev v skladu s to določbo. Za to osebo nastane obveznost dati prevzemno ponudbo pred potekom petih let od pridobitve vrednostnih papirjev ob prvi naslednji pridobitvi vrednostnih papirjev ciljne družbe, če v ciljni družbi še presega prevzemni prag, razen, če so tudi pri tej pridobitvi izpolnjeni prej omenjeni pogoji.

USKLAJENO DELOVANJE

Izpodbojne domneve usklajenega delovanja

Domneva se, da usklajeno delujejo:

- osebe, ki jih povezujejo samo okoliščine v zvezi s pridobitvijo vrednostnih papirjev, kot so časovno obdobje, v katerem so jih pridobivale, velikost pridobljenih deležev, deležev, ki jih že imajo, deležev drugih imetnikov ali druge okoliščine v zvezi s temi pridobitvami, ki kažejo na skupni namen teh oseb;
- člani posloводства ali nadzornega sveta oseb, ki delujejo usklajeno;
- člani posloводства ali nadzornega sveta z osebami, v katerih so člani teh organov;
- osebe, ki so med seboj povezane kot ožji družinski člani, ali

- osebe, ki so predlagale sprejetje sklepa skupščine ciljne družbe o imenovanju ali odpoklicu članov organa vodenja ali nadzora ali drugega sklepa, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, sprejema najmanj s tričetrtinsko večino pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala, in ki so z uresničevanjem glasovalnih pravic ali na drug način dosegle sprejetje tega sklepa.

Neizpodbitne domneve usklajenega delovanja

Velja neizpodbitna domneva, da usklajeno delujejo odvisna družba in obvladujoča oseba, družbe, ki so odvisne od iste obvladujoče osebe.

Usklajeno delovanje oseb ni kaznivo dejanje, je pa kršitev takrat, ko osebe, ki delujejo usklajeno, skupaj dosežejo prevzemni prag ali dodatni prevzemni prag in ne dajo prevzemne ponudbe.

POSTOPEK V ZVEZI S PREVZEMNO PONUDBO

Prevzemna namera

Prevzemna namera je obvestilo prevzemnika o tem, da namerava dati prevzemno ponudbo. Prevzemnik mora o prevzemni nameri obvestiti ATVP, poslovodstvo ciljne družbe in AVK ter namero isti dan objaviti. Če prevzemnik doseže prevzemni prag, mora prevzemno namero objaviti v roku 3 dni od dneva, ko doseže ta prag.

Zakaj je prevzemna namera pomembna?

Z objavo prevzemne namere so ostali delničarji ciljne družbe obveščeni, da je oseba ali osebe, ki delujejo usklajeno, dosegla prevzemni prag v ciljni družbi in da lahko najkasneje v 30 dneh pričakujejo objavo prevzemne ponudbe, v kateri lahko sodelujejo.

Obvestilo o dogovorih in izjava o zastavi in zavarovanju

Poslovodstvo ciljne družbe mora v 2 delovnih dneh od objave prevzemne namere obvestiti ATVP o morebitnih dogovorih ali pogajanjih s prevzemnikom ali o tem, da takih dogovorov ali pogajanj ni. V istem roku mora ATVP posredovati tudi izjavo o morebitnih posrednih ali neposrednih zastavah ali zavarovanjih premoženja ciljne družbe, danih v korist prevzemnika za plačilo vrednostnih papirjev ciljne družbe, oziroma morebitni zavezi, da bodo take zastave ali zavarovanja dana.

Odstop od prevzemne namere

Če prevzemnik po objavi prevzemne namere od nje odstopi, eno leto po tem ne sme dati nove prevzemne ponudbe, razen če za ta odstop pridobi soglasje ATVP. ATVP izda soglasje, če so razlog za odstop okoliščine, ki so določene tudi za preklic prevzemne ponudbe.

Izjava o prevzemni nameri: pristojnosti ATVP v primerih, ko iz razmer na trgu kapitala izhaja, da namerava prevzemnik opraviti prevzem

Če iz razmer na trgu kapitala izhaja, da namerava prevzemnik opraviti prevzem, predvsem pa če med dvema osebama obstaja dogovor o prevzemu, če se je cena vrednostnega papirja na organiziranem trgu pomembno zvišala in bi bilo iz tega mogoče sklepati, da bo dana prevzemna ponudba, ali če je pristojni organ prevzemnika dokončno določil ceno v prevzemni ponudbi, ki še ni objavljena, lahko

ATVP od takega prevzemnika zahteva, da se v roku 24 ur določno izjavi, ali namerava dati prevzemno ponudbo.

ATVP lahko v tem primeru od posloводства ciljne družbe zahteva, da se v 24 urah od prejema njene zahteve določno izjavi, ali je seznanjeno s prevzemno namero.

Prevzemnik in posloводство ciljne družbe morata v 24 urah od prejema zahtevka ATVP posredovati vsebino izjave o prevzemni nameri in jo objaviti.

Izdelava prospekta in dovoljenje ATVP za prevzemno ponudbo

Po objavi prevzemne namere mora prevzemnik izdelati prospekt ter pred objavo prevzemne ponudbe pridobiti dovoljenje ATVP.

ATVP pred izdajo dovoljenja za prevzemno ponudbo med drugim preveri, ali je prevzemnik pri CDD deponiral denarni znesek ali bančno garancijo, ki je potreben za plačilo vseh vrednostnih papirjev, ki so predmet prevzemne ponudbe, oziroma ali je namesto deponiranja denarnega zneska CDD izročil garancijo banke s sedežem v državi članici, s katero se banka nepreklicno zavezuje, da bo na prvi poziv CDD in brez ugovorov na poseben račun CDD izplačala znesek, ki je potreben za izpolnitev obveznosti plačila akceptantom, z rokom veljavnosti najmanj 30 dni po izteku roka za plačilo. Prav tako mora prevzemnik ATVP dokazati, da za plačilo vrednostnih papirjev, na katere se nanaša prevzemna ponudba, ni na nikakršen način, posredno ali neposredno, dal ali se zavezal dati v zastavo ali zavarovanje vrednostnih papirjev ciljne družbe, ki niso v lasti prevzemnika in da za plačilo vrednostnih papirjev ciljne družbe ni na nikakršen način, posredno ali neposredno, dal ali se zavezal dati v zastavo ali zavarovanje premoženja ciljne družbe.

Dovoljenje za prevzemno ponudbo izda ATVP, če so izpolnjeni vsi predpisani pogoji. Prevzemnik mora dovoljenje ATVP pridobiti pred objavo prevzemne ponudbe. ATVP je s Sklepom o listinah, ki se priložijo zahtevi za izdajo dovoljenja za prevzemno ponudbo, in o podrobnejši vsebini prospekta določila listine, ki jih mora prevzemnik priložiti zahtevi za izdajo dovoljenja za prevzemno ponudbo.

Za resničnost in popolnost podatkov, navedenih v prospektu, imetnikom vrednostnih papirjev solidarno odgovarjajo osebe, ki so prospekt izdelale ali sodelovale pri njegovi izdelavi.

Objava prevzemne ponudbe in prospekta

Prevzemnik mora v 10 do 30 dneh po objavi prevzemne namere objaviti prevzemno ponudbo hkrati s ponudbenim dokumentom (t. i. prospekt). Ta mora vsebovati vse podatke, ki so potrebni, da imetniki vrednostnih papirjev sprejmejo ustrezen odločitev glede prevzemne ponudbe. (V vmesnem obdobju – tj. od objave prevzemne namere do objave prevzemne ponudbe – mora prevzemnik pridobiti dovoljenje ATVP za prevzemno ponudbo.)

Bistvene sestavine prevzemne ponudbe:

- podatki o vrednostnih papirjih,
- cena, ki jo ponuja prevzemnik, ali podatki o nadomestnih vrednostnih papirjih, ki jih ponuja prevzemnik,
- razvezni in odložni pogoji, določeni v ZPre-1.

Rok za sprejem prevzemne ponudbe ne sme biti krajši od 28 in ne daljši od 60 dni od objave prevzemne ponudbe. Končni rok je 60 dni. Rok za sprejem prevzemne ponudbe se lahko v določenih primerih podaljša, vendar največ do izteka končnega roka.

Sprememba prevzemne ponudbe

Ko je prevzemna ponudba objavljena, jo sme prevzemnik spremeniti samo tako, da ponudi višjo ceno ali ugodnejše menjalno razmerje ali da določi nižji prag uspešnosti, če ga je v prevzemni ponudbi določil.

Prevzemno ponudbo lahko prevzemnik spremeni najpozneje 14 dni pred iztekom roka za njen sprejem.

Do izteka roka mora prevzemnik:

- objaviti spremembo prevzemne ponudbe;
- o spremembi prevzemne ponudbe pred njeno objavo obvestiti ATVP in CDD;
- če spremeni prevzemno ponudbo tako, da ponudi višjo ceno: deponirati dodatni denarni znesek v višini razlike med spremenjeno in prejšnjo ceno;
- če spremeni prevzemno ponudbo, s katero ponuja izdane nadomestne vrednostne papirje, tako, da ponudi ugodnejše menjalno razmerje: deponirati ustrezno dodatno količino teh vrednostnih papirjev,

sicer sprememba prevzemne ponudbe nima pravnega učinka.

Če prevzemnik spremeni prevzemno ponudbo, se šteje, da so tudi akceptanti, ki so sprejeli prevzemno ponudbo pred objavo te spremembe, sprejeli spremenjeno prevzemno ponudbo.

Mnenje posloводства ciljne družbe

Poslovodstvo ciljne družbe mora v 10 dneh od objave prevzemne ponudbe objaviti o njej svoje mnenje in ga utemeljiti. Mnenje mora poslovodstvo posredovati tudi predstavnikom delavcev oziroma delavcem. Za točnost podatkov odgovarja poslovodstvo.

Skrbniške storitve CDD v zvezi s prevzemom

Prevzemnik mora pred objavo denarne ponudbe na poseben denarni račun CDD deponirati denarni znesek, ki je potreben za plačilo vseh vrednostnih papirjev ciljne družbe, ki niso bili v skladu s pravili poslovanja CDD deponirani pri CDD, ali bančno garancijo. Če so pri nadomestni, alternativni oziroma kombinirani ponudbi predmet prevzemne ponudbe izdani nadomestni vrednostni papirji, CDD le-te sprejme v depozit.

Razkritje poslov

Prevzemnik kot fizična oseba ali člani posloводства in nadzornega sveta prevzemnika ter člani organov vodenja in nadzora ciljne družbe morajo do izteka roka za sprejem prevzemne ponudbe ATVP poslati podatke o vseh poslih z vrednostnimi papirji, ki so jih v 12 mesecih pred začetkom odštevanja roka za sprejem prevzemne ponudbe opravili sami, njihovi ožji družinski člani in pravne osebe, v katerih imajo večinski kapitalski delež ali delež glasovalnih pravic. Če v navedenem obdobju takih poslov niso opravili, pa morajo ATVP poslati izjavo o tem.

Od dneva objave prevzemne ponudbe do izteka roka za sprejem prevzemne ponudbe za prevzemnika velja prepoved pridobivanja vrednostnih papirjev, na katere se nanaša ta ponudba. Pravni posel, sklenjen v nasprotju s to prepovedjo, je ničen.

Izjava o sprejemu ponudbe

Akceptant sprejme prevzemno ponudbo s pisno izjavo o sprejemu prevzemne ponudbe (tj. z izjavo o sprejemu ponudbe), ki jo da članu CDD, ki vodi njegov račun nematerializiranih vrednostnih papirjev, v dobro katerega so vpisani vrednostni papirji, ki so predmet izjave o sprejemu ponudbe.

Izjava o sprejemu ponudbe mora vsebovati:

1. oznako in količino vrednostnih papirjev, ki so predmet te izjave;
2. nalog za prenos teh vrednostnih papirjev v dobro akceptantovega računa za prevzem;
3. pri denarni ponudbi: številko akceptantovega denarnega računa, v dobro katerega naj se opravi plačilo cene ali razlike v ceni, in
4. akceptantovo davčno številko.

Član CDD mora izjavo o sprejemu ponudbe posredovati pooblaščenemu članu najpozneje naslednji delovni dan po njenem prejemu.

Na podlagi akceptantove izjave o sprejemu ponudbe se v centralnem registru opravi prenos vrednostnih papirjev v dobro akceptantovega računa za prevzem.

Če v skladu z zakonom, ki ureja nematerializirane vrednostne papirje, in pravili poslovanja CDD ne pride do prenosa vrednostnih papirjev, ki so predmet izjave o sprejemu ponudbe, v dobro akceptantovega računa za prevzem, se šteje, da izjava o sprejemu ponudbe ni bila dana.

Z vrednostnimi papirji, vpisanimi v dobro akceptantovega računa za prevzem, akceptant ne more več razpolagati.

Pogodba o prodaji vrednostnih papirjev, ki so predmet te izjave, velja za sklenjeno v trenutku izteka roka za njen sprejem, in sicer glede tistih vrednostnih papirjev, ki so v tem trenutku vpisani v dobro akceptantovega računa za prevzem.

KONKURENČNA PONUDBA

Konkurenčna ponudba

Konkurenčna ponudba je prevzemna ponudba, ki se nanaša na iste vrednostne papirje kot prevzemna ponudba prvega prevzemnika (prva ponudba) ter je v skladu s tem zakonom objavljena po objavi prve ponudbe in vsaj 10 dni pred iztekom roka za sprejem prve ponudbe in ne pozneje kot 28 dni pred iztekom končnega roka, sicer nima pravnega učinka.

Konkurenčno ponudbo lahko objavi vsakdo, razen osebe, ki deluje usklajeno s prevzemnikom, ki je dal prvo ponudbo, ali je pooblaščen član, ki je v imenu in za račun prevzemnika dal prvo ponudbo. Prag uspešnosti je lahko določen le v primeru, če je ta določen tudi v prvi prevzemni ponudbi in do objave konkurenčne ponudbe ni bil dosežen. Če je v konkurenčni ponudbi določen prag uspešnosti, ne sme biti višji od tistega, določenega v prvi prevzemni ponudbi.

Pravica do odstopa od prve pogodbe

Akceptanti, ki so do objave konkurenčne ponudbe sprejeli prvo ponudbo, lahko odstopijo od pogodbe, ki je bila sklenjena s sprejemom prve ponudbe, in sprejmejo konkurenčno ponudbo.

ATVP lahko zavrne izdajo dovoljenja za konkurenčno ponudbo

- iz smiselno enakih razlogov kot za prvo ponudbo, in

- če je očitno, da je ta špekulativna in da je njen edini namen sprememba cene vrednostnih papirjev, na katere se nanaša prva prevzemna ponudba.

OMEJITVE DEJANJ POSLOVODSTVA CILJNE DRUŽBE

Omejitve dejanj posloводства ciljne družbe

Poslovodstvo ciljne družbe v roku od prejema obvestila o prevzemni nameri ali od objave prevzemne namere, če poslovodstvo pred to objavo obvestila o prevzemni nameri ni prejelo, do objave odločbe o izidu ponudbe brez sklepa skupščine delničarjev ne sme:

- povečati osnovnega kapitala;
- sklepati poslov zunaj rednega poslovanja družbe;
- opravljati dejanj ali sklepati poslov, ki bi lahko resneje ogrozili nadaljnje poslovanje družbe;
- pridobivati lastnih delnic ali vrednostnih papirjev, iz katerih izhaja upravičenje do njih, in
- opravljati dejanj, ki bi lahko onemogočala ponudbo.

Institut spregleda obrambnih mehanizmov in načelo vzajemnosti

Skupščina ciljne družbe lahko s sklepom o spremembi statuta določi, da za ciljno družbo veljajo pravila o spregledu obrambnih mehanizmov (t. i. sklep o uveljavitvi spregleda obrambnih mehanizmov). Za veljavnost omenjenega sklepa je potrebno soglasje imetnikov vrednostnih papirjev, ki imajo pravico imenovati ali odpoklicati člane organa vodenja ali nadzora, če je ta pravica določena s statutom ciljne družbe. Ta sklep lahko skupščina ciljne družbe kadarkoli prekliče.

Za veljavnost sklepa o uveljavitvi spregleda obrambnih mehanizmov morajo biti izpolnjeni enaki pogoji kot za njegovo sprejetje, razen soglasja imetnikov vrednostnih papirjev, ki imajo pravico imenovati ali odpoklicati člane organa vodenja ali nadzora. Če je sklep sprejet pred uvrstitvijo vrednostnih papirjev ciljne družbe na organizirani trg, mora določati, da začne učinkovati z uvrstitvijo vrednostnih papirjev družbe na organizirani trg. Skupščinski sklep, ki navedenega ne določa, je ne glede na druge predpise, ki urejajo ničnost skupščinskih sklepov, ničen.

Ciljna družba mora sklep o uveljavitvi spregleda obrambnih mehanizmov in sklep o njegovem preklicu takoj objaviti ter posredovati ATVP in nadzornim organom držav članic, na organiziranih trgih katerih so uvrščeni vrednostni papirji ciljne družbe ali pri katerih je bila vložena zahteva za uvrstitev teh vrednostnih papirjev na organizirani trg.

Register sprejetih skupščinskih sklepov

ATVP vodi register sprejetih skupščinskih sklepov o uveljavitvi spregleda obrambnih mehanizmov in sklepov o uveljavitvi vzajemnosti (t. i. register sklepov) ob zagotavljanju ustreznega varstva osebnih podatkov. Register sklepov vsebuje najmanj podatke o firmi in sedežu družbe, datumu sprejetja sklepa in celotno vsebino besedila sklepa skupščine. Register je dostopen družbam, ki so vanj vpisane, izdajateljem vrednostnih papirjev in borznoposredniškim družbam ter na spletni strani in sedežu ATVP.

PREKLIC ALI IZID PREVZEMNE PONUDBE

Preklic prevzemne ponudbe

Prevzemnik lahko po objavi prevzemne ponudbe in do izteka roka za njen sprejem, če je to predvideno v prospektu, prekliče ponudbo:

- če da konkurenčno ponudbo drug prevzemnik ali
- če nastopijo okoliščine, ki tako otežujejo izpolnitev obveznosti prevzemnika, da nakup vrednostnih papirjev ne ustreza več njegovemu pričakovanju in bi bilo po splošnem mnenju nepravilno ohraniti ponudbo v veljavi.

Preklic prevzemne ponudbe mora prevzemnik objaviti in o preklicu še isti dan obvestiti ATVP in CDD. Preklic prevzemne ponudbe začne učinkovati z dnem objave. Z dnem objave preklica prevzemne ponudbe se štejejo izjave o sprejemu ponudbe za preklicane.

Izid prevzemne ponudbe

Prevzemna ponudba ni uspešna:

- če jo prevzemnik prekliče;
- če ATVP razveljavi postopek s to ponudbo;
- če nastopi razvezni pogoj;
- če prevzemnik ne dokaže ATVP, da:
 - za plačilo vrednostnih papirjev, na katere se nanaša prevzemna ponudba, ni na nikakršen način, posredno ali neposredno, dal ali se zavezal dati v zastavo ali zavarovanje vrednostnih papirjev ciljne družbe, ki niso v lasti prevzemnika, in
 - za plačilo vrednostnih papirjev ciljne družbe ni na nikakršen način, posredno ali neposredno, dal ali se zavezal dati v zastavo ali zavarovanje premoženja ciljne družbe;
- če je prevzemnik v tej ponudbi določil prag uspešnosti in ta prag ni bil dosežen; ali
- če prevzemnik ne izpolni v roku obveznosti deponiranja razlike v denarju.

Če ne nastopi noben od navedenih položajev, je prevzemna ponudba uspešna.

Objava izida ponudbe in obvestilo ATVP in AVK

Prevzemnik mora v 3 dneh od izteka roka za sprejem prevzemne ponudbe objaviti obvestilo o njenem izidu. Ta vsebuje naslednje elemente:

- podatke za vsak razred ali vrsto vrednostnih papirjev, ki so bili predmet te ponudbe (skupno število akceptantov, skupno količino vrednostnih papirjev, glede katere so akceptanti sprejeli to ponudbo, in delež, ki ga predstavlja ta količina vrednostnih papirjev v njihovi celotni izdaji),
- izjavo, ali je ponudba uspešna, in
- tudi opis razloga za neuspešnost pri neuspešni ponudbi.

Če so predmet prevzemne ponudbe nove delnice in če do izteka roka za sprejem prevzemne ponudbe pristojno sodišče še ni odločilo o predlogu za vpis povečanja osnovnega kapitala v sodni register, ki je potrebno za izdajo teh delnic, mora prevzemnik v obvestilu o izidu prevzemne ponudbe namesto izjave o njeni uspešnosti to navesti.

Prevzemnik mora v 3 dneh od izteka roka za sprejem prevzemne ponudbe ATVP in AVK posredovati:

- vsebino obvestila o izidu prevzemne ponudbe,
- če so predmet prevzemne ponudbe novi nadomestni vrednostni papirji, razen prej omenjenih delnic, ki še niso vpisane v sodni register: potrdilo CDD, da je izdajatelj teh vrednostnih papirjev izpolnil zakonske obveznosti (prevzemnik mora v 3 delovnih dneh po prejemu sklepa o vpisu ustreznega povečanja osnovnega kapitala v sodni register to pravno dejstvo objaviti ter ATVP in AVK posredovati vsebino tega obvestila in potrdilo CDD, da je izdajatelj novih delnic izpolnil zakonske obveznosti), in
- v primeru, ko je za pridobitev vrednostnih papirjev, ki so predmet prevzemne ponudbe, potrebno tudi dovoljenje ali soglasje drugega organa: odločbo pristojnega organa o dovoljenju ali soglasju ali izjavo, da taka odločba do izteka roka za sprejem ponudbe ni bila izdana.

Prevzemno namero, prevzemno ponudbo, spremembo in preklic prevzemne ponudbe ter njen izid prevzemnik objavi tudi v dnevnom časopisu, ki izhaja na celotnem območju Republike Slovenije.

Odločba o izidu prevzemne ponudbe

ATVP izda odločbo, s katero ugotovi uspešnost ali neuspešnost ponudbe, in jo vroči prevzemniku, ciljni družbi, CDD in organizatorju organiziranega trga. Ciljna družba mora odločbo o izidu prevzemne ponudbe objaviti v 3 delovnih dneh od njenega prejema na enak način, kakor je bila objavljena ponudba.

Izpolnitev obveznosti iz uspešne prevzemne ponudbe

Če je prevzemna ponudba uspešna, mora CDD v 8 dneh po prejemu odločbe o izidu prevzemne ponudbe v imenu in za račun prevzemnika izpolniti denarno obveznost ali obveznost prenosa izdanih nadomestnih vrednostnih papirjev akceptantom v skladu s pogodbami, ki so bile sklenjene na podlagi sprejema prevzemne ponudbe.

Ne glede na navedeno mora CDD akceptantom, ki so sprejeli naknadno ponudbo, v imenu in za račun prevzemnika izpolniti denarne obveznosti v 8 dneh od izteka roka za sprejem naknadne ponudbe.

Pri novih nadomestnih vrednostnih papirjih mora prevzemnik v roku 2 dni CDD izdati nalog za izdajo teh papirjev.

Naknadna ponudba

Če je prevzemnik v alternativni ponudbi ponudil nove nadomestne vrednostne papirje in se je izpolnil razvezni pogoj, mora vsem imetnikom vrednostnih papirjev, ki bi imeli na podlagi sprejema prevzemne ponudbe pravico prejeti nadomestne vrednostne papirje, če se razvezni pogoj ne bi izpolnil, ponuditi izplačilo cene v denarju.

Naknadno ponudbo mora prevzemnik vsem akceptantom poslati s priporočeno pošiljko v 8 delovnih dneh po nastopu razveznega pogoja. Ti lahko sprejmejo naknadno ponudbo v 8 delovnih dneh od njenega prejema.

Sklic skupščine po uspešnem prevzemu

Če prevzemnik v prevzemu doseže končni prevzemni prag, lahko skliče skupščino ciljne družbe v 14-dnevnem sklicnem roku, če je ena izmed točk na skupščini sprememba statuta ciljne družbe ali odpoklic ali imenovanje članov organov nadzora ali vodenja družbe.

PREPOVEDI IN SANKCIJE ZA KRŠITVE

Mirovanje glasovalnih pravic nezakonitega prevzemnika

Prevzemnik, ki je dosegel prevzemni prag oziroma dodatni prevzemni prag, iz vseh delnic z glasovalno pravico ciljne družbe, ki se upoštevajo pri ugotavljanju deleža glasovalnih pravic, ne more uresničevati glasovalnih pravic, dokler:

- ne da prevzemne ponudbe v skladu z ZPre-1,

- ne odtuji vrednostnih papirjev in delniških nakupnih opcij ali terminskih pogodb, ki niso vsebovane v vrednostnih papirjih, tako da prevzemnega praga oziroma dodatnega prevzemnega praga ne dosega več ali
- ne odtuji vrednostnih papirjev in delniških nakupnih opcij ali terminskih pogodb, ki niso vsebovane v vrednostnih papirjih, najmanj v višini deleža glasovalnih pravic, zaradi katerega je nastopila obveznost dati prevzemno ponudbo.

Če prevzemnik, ki je dosegel prevzemni prag oziroma dodatni prevzemni prag, da prevzemno ponudbo, ki je neuspešna, ne more uresničevati glasovalnih pravic iz delnic ciljne družbe. Ta posledica nastopi z izdajo odločbe o izidu te ponudbe.

Mirovanje glasovalnih pravic nastopi *ex lege* (po samem zakonu), tako da za nastanek te civilne sankcije ni nujno potrebna odločba ATVP. Če pa je odločba izdana, se ta vroča prevzemniku in ciljni družbi, ki je tako z njo seznanjena in jo je na skupščini dolžna izvršiti, torej ne sme dovoliti uresničevanja glasovalnih pravic osebam, ki so kršile obveznost dati prevzemno ponudbo.

Začasno prenehanje prepovedi izvrševanja glasovalnih pravic

Če namerava oseba ali osebe, ki delujejo usklajeno, in jim je bilo z odločbo ATVP prepovedano izvrševanje glasovalnih pravic, izvesti finančno prestrukturiranje ciljne družbe, z namenom, da se zagotovi njena kapitalna ustreznost oziroma dolgoročna plačilna sposobnost, še pred začetkom postopkov zaradi insolventnosti, kot jih določa zakon, ki ureja postopke zaradi insolventnosti, in so za realizacijo ukrepov finančnega prestrukturiranja potrebne odločitve skupščine ciljne družbe (na primer: sprememba statuta), lahko ob predhodni pridobitvi soglasja ATVP izvršujejo glasovalne pravice iz vseh delnic, katerih imetnice so.

To prenehanje prepovedi izvrševanja glasovalnih pravic traja pet let od dneva, ko postane odločba ATVP dokončna. Če do izteka tega roka oseba ali osebe iz petega odstavka 22. b člena ne ravnajo v skladu s 63. členom ZPre-1, izgubijo glasovalne pravice iz vseh delnic, katerih imetnice so.

Izvrševanje glasovalnih pravic zaradi zaščite javnega interesa

Ne glede na odločbo ATVP o prepovedi izvrševanja glasovalnih pravic v ciljni družbi pa lahko oseba ali osebe, ki delujejo usklajeno ob predhodni pridobitvi soglasja ATVP izvršujejo glasovalne pravice iz delnic, katerih imetnice so, pri glasovanju na skupščini ciljne družbe o predlogih sklepov, ki so nujno potrebni za zaščito javnega interesa (na primer: varnost ali obramba države, javna varnost, varnost življenja, zdravja in premoženja ljudi, delovanje ekonomskega sistema).

Odločba o prepovedi uresničevanja glasovalnih pravic

ATVP po uradni dolžnosti ali na zahtevo oseb, ki lahko po Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1) vložijo izpodbojno tožbo, z odločbo:

- ugotovi, ali je prevzemnik dosegel prevzemni prag, oziroma
- prepove prevzemniku uresničevati glasovalne pravice v ciljni družbi, ciljni družbi pa uresničujev teh pravic do nastopa pravnih dejstev, na podlagi katerih sankcija mirovanja glasovalnih pravic nezakonitega prevzemnika, preneha.

Izpodbojna tožba

Če je ciljna družba prevzemniku omogočila uresničevanje glasovalnih pravic v nasprotju z zakonsko določbo o prepovedi njihovega uresničevanja in je bil zato sprejet sklep skupščine te družbe, ki ne bi bil sprejet, če oddani glasovi prevzemnika ne bi bili upoštevani, lahko tožbo za razveljavitev sklepa

skupščine in morebitni predlog za zavarovanje ali prisilno izvršitev tožbenih zahtevkov proti ciljni družbi in proti prevzemniku vložijo osebe, ki lahko po ZGD-1 vložijo izpodbojno tožbo, in tudi ATVP.

ATVP po uradni dolžnosti ali na zahtevo oseb, ki lahko po ZGD-1 vložijo izpodbojno tožbo, z odločbo:

1. ugotovi, da je prevzemniku zaradi sankcije mirovanja glasovalnih pravic, prepovedano njihovo uresničevanje in prepove ciljni družbi uresničitev teh pravic do nastopa pravnih dejstev, na podlagi katerih sankcija preneha, oziroma
2. ugotovi, da je prenehalo mirovanje glasovalnih pravic.

PRISTOJNOSTI ATVP ZA NADZOR NAD POTEKOM PREVZEMNEGA POSTOPKA

ATVP nadzira izvajanje prevzemne ponudbe in izpolnjevanje obveznosti obveščanja. Na njeno zahtevo ji morajo borznoposredniške družbe¹ in CDD med potekom prevzemne ponudbe posredovati vse informacije, ki so jim na razpolago in ki so potrebne za opravljanje omenjenega nadzora.

POSEBNA OBRAVNAVA MANJŠINSKIH DELNIČARJEV

Izključitev manjšinskih delničarjev

- Prevzemnik pridobi najmanj 90-odstotni delež vseh delnic ciljne družbe z glasovalno pravico in je tak delež pridobil s sprejemom uspešne obvezne prevzemne ponudbe ali s sprejemom uspešne prostovoljne prevzemne ponudbe, ki so jo sprejeli imetniki vsaj 90 odstotkov delnic ciljne družbe z glasovalno pravico, na katere se je ta ponudba nanašala.
- V roku 3 mesecev po objavi izida prevzemne ponudbe skupščina ciljne družbe na predlog prevzemnika kot glavnega delničarja sprejme sklep o prenosu delnic manjšinskega delničarja na glavnega delničarja (prevzemnika).
- Namesto denarne odpravnine po ZGD-1 mora prevzemnik ponuditi nadomestilo take vrste in v taki višini, kakor je bilo določeno v prevzemni ponudbi.
- Za izključitev manjšinskih delničarjev se, če v ZPre-1 ni drugače določeno, uporabljajo določbe ZGD-1 o izključitvi manjšinskih delničarjev.

Izstop manjšinskih delničarjev

- Prevzemnik pridobi najmanj 90-odstotni delež vseh delnic te družbe z glasovalno pravico in je tak delež pridobil s sprejemom uspešne obvezne prevzemne ponudbe ali s sprejemom uspešne prostovoljne prevzemne ponudbe, ki so jo sprejeli imetniki vsaj 90 odstotkov delnic ciljne družbe z glasovalno pravico, na katere se je ta ponudba nanašala.
- Manjšinski delničar v 3 mesecih po objavi izida prevzemne ponudbe da zahtevo za odkup svojih delnic.
- Namesto denarnega zneska po ZGD-1 lahko od prevzemnika kot glavnega delničarja zahteva nadomestilo take vrste in v taki višini, kakor je bilo določeno v tej prevzemni ponudbi.
- Za izstop manjšinskih delničarjev se, če v ZPre-1 ni drugače določeno, uporabljajo določbe ZGD-1 o izstopu manjšinskih delničarjev iz družbe.

¹ Skladno z ZPre-1 ima pojem »borznoposredniška družba« naslednji pomen: »borznoposredniška družba« je borznoposredniška družba, banka ali drugo investicijsko podjetje, ki je upravičeno opravljati storitve v zvezi z vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti na območju RS.

POSLEDICE NEOBJAVE PREVZEMNE PONUDBE

Oseba, ki krši obveznost objave prevzemne ponudbe, zaradi tega:

- izgubi glasovalne pravice iz vseh delnic z glasovalno pravico v ciljni družbi že po samem zakonu (v praksi to pomeni, da bi mirovanje glasovalnih pravic nezakonitega prevzemnika na sami skupščini uveljavljal katerikoli ali več delničarjev);
- ATVP po uradni dolžnosti ali na zahtevek določenih oseb (delničarji!) prevzemniku prepove uresničevati glasovalne pravice v ciljni družbi;
- proti prevzemniku, ki je dosegel prevzemni prag in ni dal prevzemne ponudbe, lahko vsak delničar vloži odškodninski zahtevek za škodo, ki jo je zaradi tega utrpel ali s tem, da je prevzemnik dal prevzemno ponudbo, ki pa je bila neuspešna;
- ATVP v postopku nadzora ugotovi kršitev ZPre-1 in uvede postopek o prekršku, o katerem sama tudi odloča. Prekršek se lahko kaznuje z globo v razponu:
 - od 50.000 do 150.000 evrov zoper pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost;
 - od 2.000 do 10.000 evrov zoper odgovorno osebo pravne osebe, odgovorno osebo podjetnika ali odgovorno osebo posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost;
 - od 1.000 do 5.000 evrov zoper posameznika;
 - če je narava storjenega prekrška posebno huda se storilec, ki je pravna oseba, podjetnik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, kaznuje z globo od 150.000 do 375.000 evrov, posameznik z globo od 3.000 do 15.000 evrov, odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba podjetnika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, pa z globo od 6.000 do 30.000 evrov.

- **ATVP ne odgovarja za resničnost ali popolnost podatkov, navedenih v prospektu.** Za resničnost in popolnost podatkov v prospektu so solidarno odgovorne osebe, ki so prospekt izdelale ali sodelovale pri njegovi izdaji.
- **Nadzor ATVP preneha v trenutku, ko delničar v družbi, za katero se uporablja ZPre-1, doseže končni prevzemni prag,** torej ko prevzemnik z uspešno prevzemno ponudbo pridobi najmanj 75-odstotni delež vseh delnic ciljne družbe z glasovalno pravico.
- **Določitev pravične cene delnice ciljne družbe v prevzemni ponudbi opredeljuje ZPre-1.** V zvezi s prevzemno ceno je naloga ATVP, da zagotovi, da cena v ponudbenem dokumentu (prospektu) ni nižja od najvišje izmed cen, po katerih je prevzemnik kupoval delnice ciljne družbe v obdobju 12 mesecev pred objavo prevzemne ponudbe.

NADZOR NAD ZGD-1 IN PRISTOJNOSTI ATVP

Nadzor nad spoštovanjem posameznih določb ZGD-1 opravljajo AJPES, FURS, Inšpektorat RS za delo, Tržni inšpektorat RS, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo pa nadzira izvajanje pretežnega dela ZGD-1.

ATVP ni pristojna za nadzor nad izvajanjem določb ZGD-1 niti nima možnosti ugotavljati, ali subjekti, ki jih nadzoruje, ravnajo v skladu z določbami omenjenega zakona. Tudi če bi zaznala kršitev ZGD-1, proti subjektom ne bi mogla ukrepati, ker za to ni pristojna.

ATVP pri opravljanju svojega dela uporablja podatke, ki izhajajo iz sodnega registra, saj je to javna knjiga, ki jo vodijo okrožna sodišča. Podatki iz sodnega registra so javni in jih sme vsakdo pregledovati (npr. podatki o imetnikih poslovnih deležev posameznih gospodarskih družb, o članih upravljanja in nadzora in drugo).

ZGD-1 ureja tudi velikost dopustnega deleža lastnih delnic in njihov umik. **ATVP nima pristojnosti teh dejanj nadzorovati ali jih preprečevati**, čeprav je to način, s katerim se enemu samemu delničarju vpliv v delniški družbi lahko poveča do točke, ko že lahko izvede izključitev manjšinskih delničarjev. Kot je že bilo navedeno, pristojnost ATVP preneha, ko prevzemnik doseže končni prevzemni prag v ciljni družbi. Seveda pa ATVP izvaja nadzor nad položaji, ko oseba ali več oseb, ki delujejo usklajeno, četudi po umiku lastnih delnic, pridobi toliko delnic, da doseže 1/3 delež glasovalnih pravic.

Treba je tudi poudariti, da če se za delniško družbo določbe ZPre-1 v nekem obdobju ne uporabljajo, potem ATVP v tem obdobju nima pristojnosti nadzora nad trgovanjem z njenimi delnicami in korporacijskimi dejanji (npr. sprejemanjem sklepov skupščine), pač pa njene naloge utegnejo izhajati npr. iz ZTFI ali ZISDU-3.

Zato je priporočljivo, da se mali delničarji za zaščito svojih pravic organizirajo, hodijo na skupščine družbe, so aktivni lastniki, spremljajo aktivnosti družbe in napotke ATVP, objavljene na spletni strani www.a-tvp.si.

Za zaščito svojih pravic se je smiselno vključiti v enega izmed interesnih združenj, kot je Vseslovensko združenje malih delničarjev, Salendrova 4, Ljubljana, www.vzmd.si ali Društvo Mali delničarji Slovenije (MDS), Tomšičeva 1, 1000 Ljubljana, www.skupaj.si.

Seznam uporabljenih kratic:

Kratika	Polni naziv
AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
ATVP	Agencija za trg vrednostnih papirjev
AVK	Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence
BPD	Borzaposredniška družba
CDD	Centralna depotna družba
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
ZGD-1	Zakon o gospodarskih družbah
ZISDU-3	Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje
ZPre-1	Zakon o prevzemih
ZPre-1C	Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevzemih (Uradni list RS, št. 10/12 z dne 10. 2. 2012)
ZPre-1D	Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevzemih (Ur. l. RS, št. 38/12 z dne 25. 5. 2012)
ZPre-1E	Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevzemih (Uradni list RS, št. 56/13 z dne 2. 7. 2013)
ZTFI	Zakon o trgu finančnih instrumentov

Seznam veljavnih predpisov s področja ZPre-1:

- [Zakon o prevzemih \(Uradni list RS, št. 79/06, 67/07 – ZTFI, 1/08, 68/08, 35/11 – ORZPre75, 55/11 - sklep US, 105/11 – odločba US, 10/12, 38/12, 56/13, 63/13 - ZS-K, 25/14 in 75/15\);](#)
- Sklep o listinah, ki se priložijo zahtevi za izdajo dovoljenja za prevzemno ponudbo, in o podrobnejši vsebini prospekta (Uradni list RS, št. 3/07).

Izdajatelj:

Agencija za trg vrednostnih papirjev
Poljanski nasip 6, 1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: +386 (0)1 280 04 00
Faks: +386 (0)1 280 04 30
E-pošta: webmaster@atvp.si
Spletna stran: <http://www.a-tvp.si>